

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ**

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І ТУРИЗМУ

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НЕВРОЛОГІЯ ТА НЕЙРОХІРУРГІЯ
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 227 Фізична реабілітація

освітньо-професійна програма: Фізична реабілітація

код дисципліни в освітньо-професійній програмі: ОК.ЦС 37

мова навчання: українська

Розробники:

Лазарєва Олена Борисівна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії та ерготерапії, helenkal972@gmail.com

Ясько Олена Василівна, лікар-нейрохірург, викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії,

Ткачова Єлізавета лікар фізичної реабілітаційної медицини

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до застосування у професійній діяльності основних патологічних процесів та функціональних і рухових порушень у пацієнтів/клієнтів патологією нервової системи. Обсяг дисципліни – 4 кредита ЄКТС. Основні теми: функціональна анатомія центральної та периферичної нервової систем; загальна симптоматика нервових хвороб; черепно-мозкова травма; дегенеративно дистрофічні захворювання хребта. пухлини спинного мозку; травматичні ушкодження хребта і спинного мозку; ішемічний інсульт головного мозку; гостре порушення мозкового кровообігу за геморагічним типом; пухлини головного мозку; ураження верхнього мотонейрону: спастичність, неглект, push та pull-синдроми. загальні уявлення, оцінювання, медичний менеджмент; когнітивні порушення; порушення рухових функцій; особливості ведення пацієнтів з травматичною хворобою спинного мозку; хвороба Паркінсона, ключові особливості фізичної терапії при хворобі Паркінсона; розсіяний склероз; ураження нижнього мотонейрону: моно-, полінейропатії.

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at the formation of general and professional competences defined by the educational and professional program, in particular the ability to use in the professional activity of major pathological processes and functional and motor disorders in patients / clients with pathology of the nervous system. Discipline - 4 ECTS credits. Main topics: functional anatomy of the central and peripheral nervous systems; general symptoms of nervous diseases; traumatic brain injury; degenerative degenerative diseases of the spine. spinal cord tumors; traumatic injuries of the spine and spinal cord; ischemic brain stroke; acute hemorrhagic type of cerebral circulation; brain tumors; lesions of the upper motoneuron: spasticity, neglect, push and pull syndromes. general concepts, evaluation, medical management; cognitive impairment; impaired motor functions; features of management of patients with traumatic spinal cord disease; Parkinson's disease, key features of physical therapy for Parkinson's disease; multiple sclerosis; lesions of lower motoneuron: mono-, polyneuropathy.

The final assessment is based on the results of the current control and test.

Мета навчальної дисципліни - формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема: теоретичних знань щодо патогенетичних механізмів формування функціональних порушень систем організму та рухових обмежень при травмах і захворюваннях нервової системи; умінь і практичних навичок, необхідних для проведення обстежень пацієнта/клієнта, використовуючи відповідний інструментарій, за системою МКФ (структура/функція тіла; активність/участь; фактори зовнішнього середовища/соціальна адаптація), трактування та аналіз взаємозв'язків отриманих

даних з метою визначення системи ураження та постановки реабілітаційного діагнозу.

Обсяг навчальної дисципліни – 4 кредитів ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	28	0	28	0	64	120
Заочна	6	0	10	0	104	120

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Нормальна анатомія людини», «Загальна фізіологія людини та патологічна фізіологія», «Фізіологія рухової активності», «Медичне право, професійна етика та деонтологія», «Основи медичних знань», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Моторний контроль» «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи».

Програма навчальної дисципліни

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Функціональна анатомія центральної та периферичної нервової систем. Загальна симптоматика нервових хвороб.	10	2	2	6	8	2		6
Тема 2. Черепно-мозкова травма	8	2	2	4	8	2		6
Тема 3. Дегенеративно дистрофічні захворювання хребта. Пухлини спинного мозку	10	2	2	6	8	2		6
Тема 4. Травматичні ушкодження хребта і спинного мозку	8	2	2	4	8		2	6
Тема 5. Ішемічний інсульт головного мозку	8	2	2	4	10		2	8

Тема 6. Гостре порушення мозкового кровообігу за геморагічним типом.	8	2	2	4	10		2	8
Тема 7. Пухлини головного мозку	7	2	2	3	8			8
Тема 8. Ураження верхнього мотонейрону: спастичність, неглект, Push та Pull-синдроми. Загальні уявлення, оцінювання, медичний менеджмент	10	2	2	6	10		2	8
Тема 9. Когнітивні порушення	9	2	2	5	10		2	8
Тема 10. Порушення рухових функцій	10	2	2	6	8			8
Тема 11. Особливості ведення пацієнтів з травматичною хворобою спинного мозку	10	2	2	6	8			8
Тема 12. Хвороба Паркінсона	7	2	2	3	8			8
Тема 13. Розсіяний склероз	7	2	2	3	8			8
Тема 14. Ураження нижнього мотонейрону: моно-, полінейропатії	8	2	2	4	8			8
Всього годин:	120	28	28	64	120	6	10	104

Зміст навчальної дисципліни за темами.

Тема 1. Функціональна анатомія центральної та периферичної нервової систем. Загальна симптоматика нервових хвороб.

Головні етапи розвитку неврологічної науки. Принципи будови та функціонування нервової системи. Функціональна одиниця нервової системи. Уявлення про рефлекс та рефлекторну дугу. Довільні рухи та їх порушення. Пірамідна система: кірково-ядерний та кірково-спинальний шляхи. Симптоми центрального і периферичного парезів, патогенез симптомів. Фізіологічні та патологічні рефлекси, методика дослідження. Симптомокомплекси порушень руху при ураженні різних рівнів кортико-мускулярного шляху. Стовбур мозку. Патологія нюхового та зорового аналізаторів. Синдроми ураження окорухових нервів. Трійчастий нерв. Стовбур мозку. Патологія IX-XII пар черепних нервів. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми. Лицьовий, присінково-завитковий нерви та симптоми їх ураження.

Тема 2. Черепно-мозкова травма.

Сучасна класифікація черепно-мозкової травми. Етіопатогенез та принципи діагностики з застосуванням сучасних допоміжних методів обстеження хворих, основні методи хірургічного і схеми консервативного лікування, можливі ранні та

пізні ускладнення та необхідні методи боротьби з ними, принципи реабілітації хворих, що перенесли черепно-мозкову травму.

Тема 3. Дегенеративно дистрофічні захворювання (ДДЗ) хребта. Пухлини спинного мозку.

Поняття про ДДЗ. Етіологія та патогенез захворювання. Анатомо-функціональна класифікація. Основні методи діагностики. Медикаментозне та хірургічне лікування. Класифікація пухлин спинного мозку. Основні клінічні проявлення при онкологічному ураженні спинного мозку. Діагностика пухлин спинного мозку. Основні види лікування.

Тема 4. Травматичні ушкодження хребта і спинного мозку.

Етіологія та епідеміологія хребтово-спинномозкової травми. Класифікація ХСМ травми. Клінічні прояви ХСМТ. Діагностичні принципи. Сучасне лікування ХСМТ. Ускладнення хребтово-спинномозкової травми.

Тема 5. Ішемічний інсульт головного мозку.

Епідеміологія. Анатомо-фізіологічні особливості мозкового кровообігу. Патофізіологія ішемічного ураження головного мозку. Класифікація гострих ішемічних інсультів. Клініка ішемічного інсульту. Діагностика інфаркту мозку. Методи лікування інфаркту мозку.

Тема 6. Гостре порушення мозкового кровообігу за геморагічним типом.

Епідеміологія геморагічного інсульту. Класифікація гострих порушень мозкового кровообігу за геморагічним типом. Внутрішньо мозковий крововилив нетравматичного генезу. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Діагностика та лікування. Субарахноїдальний крововилив нетравматичного генезу. Артеріовенозні мальформації: етіологія, епідеміологія, патогенез, діагностика та лікування. Каротидно-кавернозне співустя (етіологія, епідеміологія, патогенез, діагностика та лікування).

Тема 7. Пухлини головного мозку.

Епідеміологія та частота в популяції пухлин головного мозку. Етіологія та основні патогенетичні принципи класифікацій пухлин головного мозку. Клінічні прояви в залежності від локалізації патологічного процесу. Сучасна діагностика та принципи лікування.

Тема 8. Ураження верхнього мотонейрону: спастичність, неглект, Push та Pull-синдроми. Загальні уявлення, оцінювання, медичний менеджмент.

Поняття спастичності. Основні етіологічні чинники. Синдроми ураження верхнього мотонейрону. Шкали оцінки спастичності. Клінічні прояви. Фактори, що підсилюють спастичність. Медикаментозне та комплексне фізіотерапевтичне лікування. Поняття неглекту, основні прояви та диференційна діагностика. Клінічні прояви Push та Pull-синдромів.

Тема 9. Когнітивні порушення.

Когнітивні функції. Функції центральної нервової системи. Психічні функції. Етіологія когнітивних порушень. Анатомо-функціональні ділянки головного мозку. Види когнітивних порушень. Тестування когнітивних порушень. Методи лікування.

Тема 10. Порушення рухових функцій.

Основні етіологічні чинники. Патогенетична картина. Класифікація згідно пошкоджених анатомічних структур. Клінічні прояви. Методи обстеження. Методи лікування.

Тема 11. Особливості ведення пацієнтів з травматичною хворобою спинного мозку.

Етіологія ТХСМ. Періоди ТХСП. Проти покази до фізичної реабілітації. Клінічні прояви. Менеджмент пролежнів. Ортостатична гіпотензія. Вертикалізація хворого. Принципи ерготерапії при ТХСП.

Тема 12. Хвороба Паркінсона.

Етіологія захворювання. Анатомічні структури, що відповідають за рухи. Клінічні прояви хвороби Паркінсона. Принципи медикаментозного лікування. Фізична терапія при хворобі Паркінсона.

Тема 13. Розсіяний склероз.

Етіологічні чинники. Стадії розсіяного склерозу. Оцінка ступеню функціонального стану хворого з РС. Клінічні прояви. Методи діагностики та медикаментозне лікування. Фізична терапія хворих з розсіяним склерозом.

Тема 14. Ураження нижнього мотонейрону: моно-, полінейропатії.

Анатомія периферичної нервової системи. Класифікація полінейропатій. Класифікація та клінічні прояви мононейропатій. Періоди уражень периферичних нервів. Обстеження функцій кінцівок. Апаратна діагностика. Принципи медикаментозного та реабілітаційного лікування.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Тема 1. Функціональна анатомія центральної та периферичної нервової систем. Загальна симптоматика нервових хвороб.	1. Принципи будови та функціонування нервової системи. Довільні рухи та їх порушення. Симптоми центрального і периферичного парезів, патогенез симптомів. Фізіологічні та патологічні рефлекси, методика дослідження.	2	
Тема 2. Черепно-мозкова травма	2. Етіопатогенез та принципи діагностики з застосуванням сучасних допоміжних методів	2	

	обстеження хворих, основні методи хірургічного і схеми консервативного лікування хворих з ЧМТ		
Тема 3. Дегенеративно дистрофічні захворювання хребта. Пухлини спинного мозку	3. Консервативне та хірургічне лікування ДДЗ та пухлин СМ. Роль та місце ФТ та ЕТ у мультідисциплінарній команді. Основні клінічні проявлення при онкологічному ураженні спинного мозку.	2	
Тема 4. Травматичні ушкодження хребта і спинного мозку	4. Класифікація ХСМ травми. Клінічні прояви ХСМТ. Діагностичні принципи.	2	2
Тема 5. Ішемічний інсульт головного мозку	5. Патолофізіологія ішемічного ураження головного мозку. Класифікація гострих ішемічних інсультів. Діагностика інфаркту мозку. Клініка ішемічного інсульту.	2	2
Тема 6. Гостре порушення мозкового кровообігу за геморагічним типом.	6. Класифікація гострих порушень мозкового кровообігу за геморагічним типом. Внутрішньо мозковий крововилив нетравматичного генезу. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Діагностика та лікування.	2	2
Тема 7. Пухлини головного мозку.	7. Клінічні прояви в залежності від локалізації патологічного процесу. Основні клінічні проявлення при онкологічному ураженні головного мозку.	2	
Тема 8. Ураження верхнього мотонейрону: спастичність, неглект, Push та Pull-синдроми. Загальні	8. Поняття спастичності. Основні етіологічні чинники. Синдроми ураження верхнього мотонейрону. Поняття неглекту, основні прояви та	2	2

уявлення, оцінювання, медичний менеджмент.	диференційна діагностика. Клінічні прояви Push та Pull-синдромів.		
Тема 9. Когнітивні порушення	9. Когнітивні функції. Функції центральної нервової системи. Психічні функції. Етіологія когнітивних порушень. Анатомо-функціональні ділянки головного мозку. Види когнітивних порушень. Тестування когнітивних порушень. Методи лікування.	2	2
Тема 10. Порушення рухових функцій	10.Патогенетична картина. Клінічні прояви. Методи обстеження. Методи лікування.	2	
Тема 11. Особливості ведення пацієнтів з травматичною хворобою спинного мозку.	11.Етіологія ТХСМ. Періоди ТХСП. Сталі та тимчасові протипокази до фізичної реабілітації. Клінічні прояви. Менеджмент пролежнів. Ортостатична гіпотензія. Вертикалізація хворого.	2	
Тема 12. Хвороба Паркінсона. Ключові особливості фізичної терапії при хворобі Паркінсона	12.Клінічні прояви хвороби Паркінсона. Принципи медикаментозного лікування.	2	
Тема 13. Розсіяний склероз.	13.Оцінка ступеню функціонального стану хворого з РС. Клінічні прояви. Методи діагностики та медикаментозне лікування.	2	
Тема 14. Ураження нижнього мотонейрону: моно-, полінейропатії.	14.Періоди уражень периферичних нервів. Обстеження функцій кінцівок. Апаратна діагностика. Принципи медикаментозного та реабілітаційного лікування.	2	
Усього		28	10

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин	
		Ден на форма навчання	Заоч на форма навчання
Тема 1. Функціональна анатомія центральної та периферичної нервової систем. Загальна симптоматика нервових хвороб.	1. Функціональна одиниця нервової системи. Уявлення про рефлекс та рефлекторну дугу. Пірамідна система: кірково-ядерний та кірково-спинальний шляхи. Симптомокомплекси порушень руху при ураженні різних рівнів кортикомускулярного шляху. Стовбур мозку. Патологія нюхового та зорового аналізаторів. Синдроми ураження окорухових нервів. Трійчастий нерв. Стовбур мозку. Патологія IX-XII пар черепних нервів. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми. Лицьовий, присінково-завитковий нерви та симптоми їх ураження.	6	6
Тема 2. Черепно-мозкова травма	2. Можливі ранні та пізні ускладнення та необхідні методи боротьби з ними у хворих з ЧМТ. Принципи реабілітації хворих, що перенесли черепно-мозкову травму.	4	6
Тема 3. Дегенеративно дистрофічні захворювання хребта. Пухлини спинного мозку.	3. Поняття ДДЗ та болю у спині та шії. Етіологія та патогенез захворювання. Анатомо-функціональна класифікація. Основні методи діагностики. Червоні та жовті прапорці.	6	6
Тема 4. Травматичні ушкодження хребта і спинного мозку.	4. Сучасне лікування ХСМТ. Ускладнення хребтово-спинномозкової травми: відлежени, гетеротопічні осифікації, контрактури. Менеджмент січового міхура та кішківника.	4	6

Тема 5. Ішемічний інсульт головного мозку	5. Анатомо-фізіологічні особливості мозкового кровообігу. Методи лікування інфаркту мозку. 6. Ускладнення перебігу хвороби.	4	8
Тема 6. Гостре порушення мозкового кровообігу за геморагічним типом.	7. Субарахноїдальний крововилив нетравматичного генезу. Артеріовенозні мальформації: етіологія, епідеміологія, патогенез, діагностика та лікування. Каротидно- кавернозне співустя (етіологія, епідеміологія, патогенез, діагностика та лікування).	4	8
Тема 7. Пухлини головного мозку.	8. Етіологія та основні патогенетичні принципи класифікацій пухлин головного мозку. Клінічні прояви в залежності від локалізації патологічного процесу. Сучасна діагностика та принципи лікування.	3	8
Тема 8. Ураження верхнього мотонейрону: спастичність, неглект, Push та Pull-синдроми. Загальні уявлення, оцінювання, медичний менеджмент.	9. Шкали оцінки спастичності. Клінічні прояви. Фактори, що підсилюють спастичність. Медикаментозне та комплексне фізіотерапевтичне лікування.	6	8
Тема 9. Когнітивні порушення	10.Праксис, апраксія. Види апраксій. Енграми. Оцінка стану пацієнта за апраксія.	5	8
Тема 10. Порушення рухових функцій.	11.Основні етіологічні чинники. Патогенетична картина. Класифікація згідно пошкоджених анатомічних структур.	6	8
Тема 11. Особливості ведення пацієнтів з травматичною хворобою спинного мозку.	12.Менеджмент пролежнів, січового міхура та кішківника. Ортостатична гіпотензія. Вертикалізація хворого.	6	8

Тема 12. Хвороба Паркінсона. Ключові пункти фізичної терапії при хворобі Паркінсона.	13.Етіологія захворювання. Анатомічні структури, що відповідають за рухи.	3	8
Тема 13. Розсіяний склероз.	14.Етіологічні чинники. Стадії розсіяного склерозу.	3	8
Тема 14. Ураження нижнього мотонейрону: моно-, полінейропатії.	15.Анатомія периферичної нервової системи. Класифікація полінейропатій. Класифікація та клінічні прояви мононейропатій.	4	8
Усього		64	104

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування методів й інструментів визначення та вимірювання структурних змін і порушених функцій організму; трактування отриманої інформації, демонструючи доказове прийняття рішень завдяки:

знанням: анатомії людини; нормальної фізіології, патофізіології та фізіології рухової активності; біохімії; кінезіології та клінічної кінезіології; основ медичної патології; моторного контролю; основних рухових та функціональних порушень систем при травмах та захворюваннях нервової системи; найважливіших патогенетичних факторів формування патологічних процесів в організмі людини при патології нервової системи; схеми консервативного та оперативного лікування пацієнтів; медичні методи та засоби профілактики і корекції м'язово-скелетних, неврологічних, кардіореспіраторних та інших порушень осіб різного віку; основи медичного обстеження пацієнта; організацію системи охорони здоров'я; організацію реабілітаційної допомоги; принципи командної роботи.

умінням: читати історію хвороби; аналізувати та трактувати зібраний лікарями анамнез чи результати опитування пацієнтів (членів його сім'ї, лікарів); розуміти результати медичного обстеження пацієнта; використовувати в професійній практиці оцінку результатів медичного обстеження пацієнтів чи особи з обмеженням життєдіяльності; трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ); документувати отримані результати.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на

практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Робочою програмою навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання, або в установленому порядку з тем, заняття з яких було пропущене здобувачем вищої освіти. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять.	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
Тема 1. Функціональна анатомія центральної та периферичної нервової систем. Загальна симптоматика нервових хвороб.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	10
Тема 2. Черепно-мозкова травма.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
Тема 3. Остеохондроз хребта. Пухлини спинного мозку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	10
Тема 4. Травматичні ушкодження хребта і спинного мозку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	8
Тема 5. Ішемічний інсульт головного мозку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	7
Тема 6. Гостре порушення мозкового кровообігу за геморагічним типом.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	7
Тема 7. Пухлини головного мозку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	4
Тема 8. Ураження верхнього мотонейрону:	Експрес-контроль. Есе.	8

спастичність, неглект, Push та Pull-синдроми. Загальні уявлення, оцінювання, медичний менеджмент.	Презентації. Освоєння практичних навичок.	
Тема 9. Порушення рухових функцій	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	8
Тема 10. Ураження нижнього мотонейрону: моно-, полінейропатії.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	7
Тема 11. Хвороба Паркінсона. Ключові пункти фізичної терапії при хворобі Паркінсона	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	6
Тема 12. Розсіяний склероз.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	5
Тема 13. Когнітивні порушення	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	8
Тема 14. Особливості ведення пацієнтів з травматичною хворобою спинного мозку.	Експрес-контроль. Есе. Презентації. Освоєння практичних навичок.	7
Усього:		100

Критерії оцінювання:

1. За участь у практичному занятті студент отримує 1 бал.

2. Усна відповідь на питання практичного заняття оцінюється у 5 балів: 5 балів – студент повністю засвоїв теоретичний матеріал, логічно викладає його, робить висновки, висловлює гіпотези, дискутує. 4 бали – студент засвоїв теоретичний матеріал, вільно викладає його, наводить приклади, однак є незначні проблеми з усвідомленням системних зв'язків, не завжди дотримується логіки викладу, припускається незначних помилок чи неточностей. 3 бали – студент засвоїв матеріал на репродуктивному рівні (переказування), приймає активну участь у роботі, відтворює вивчене не завжди логічно, припускається помилок. 2 бали – студент, який невпевнено переказує матеріал, під час відповіді потребує

допомоги, допускається помилок. 1 бал – студент, який не приймає участь в обговоренні питань на занятті. 0 балів – студент відсутній на занятті.

3. Виконання самостійної роботи, що підготував студент оцінюється у 5 балів: 5 балів отримує студент, який повністю розкрив тему самостійної роботи, використовував основну і додаткову літературу. Проявив самостійність і творчий підхід. Матеріал подано логічно і своєчасно. 4 бали отримує студент, який розкрив тему самостійної роботи за всіма пунктами плану, використав більшість рекомендованої літератури. Матеріал подано логічно, можливо не своєчасно. 3 бали одержує студент, який тему самостійної роботи розкрив не повністю (висвітлено не всі пункти плану, матеріал подано стисло). Використано недостатню кількість літературних джерел. Матеріал побудовано не логічно. 2 бали одержує студент, який розкрив незначну частину матеріалу (декілька пунктів плану), використав недостатню кількість літературних джерел. Відсутня логіка подачі матеріалу, а також порушена цілісність системи знань. Матеріал подано не своєчасно. 1 бал – студент роботу написав формально, стисло, не своєчасно. 0 балів – студент повідомлення не підготував.

4. Реферати чи есе студентів оцінюються у 5 балів. 5 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Реферат чи есе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми. 4 бали – тема розкрита, матеріал подано відповідно пунктам плану, використано запропоновані джерела інформації. Інколи спостерігається порушення логіки. Реферат чи есе оформлені згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час захисту студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 3 бали – лише простежується спроба підійти до написання реферату чи есе самостійно і творчо. Однак план реферату чи есе не досконалий. Загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Під час захисту студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – реферат чи есе написані нашвидку, фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема розкрита частково. Під час захисту студент оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – реферат чи есе написані фрагментарно. План відсутній або не відповідає змісту і формі. Тема не розкрита. Під час захисту студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – реферат чи есе не написані і не захищені.

5. Комп'ютерна презентація студентів оцінюються у 10 балів: 10 балів – робота має самостійний і творчий характер. Тема повністю розкрита. Матеріал викладений логічно, послідовно, обґрунтовано. Обсяг відповідає нормі (15 – 20 слайдів). Під час презентації студент орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до визначеної проблеми, володіє майстерністю усної доповіді. 8 бали – простежується творчий підхід при підготовці презентації. Тема повністю розкрита, матеріал подано послідовно. Інколи спостерігається порушення логіки.

Презентація оформлена згідно вимог. Обсяг відповідає встановленій нормі. Під час презентації студент вільно володіє і орієнтується у матеріалі, висловлює власне ставлення до питання. 5 бали – загальний зміст недостатньо структурований. Простежується невміння групувати матеріал, знаходити зв'язки, встановлювати співвідношення між частинами. Обсяг відповідає нормі. Студент не повністю розкрив тему, вивчено недостатню кількість джерел інформації. Під час презентації студент володіє інформацією на початковому рівні. 2 бали – презентація підготовлена на швидку, фрагментарно. Відзначений не самостійний підхід до виконання. Тема розкрита частково. Під час презентації студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Структура доповіді не витримана, матеріал побудовано не логічно. 1 бал – презентація підготовлена фрагментарно. Тема не розкрита. Під час презентації студент не може відтворити матеріал. Доповідь стисла, не логічно побудована. 0 балів – презентація не підготовлена.

Залікові вимоги:

1. Головні етапи розвитку неврологічної науки.
2. Принципи будови та функціонування нервової системи.
3. Функціональна одиниця нервової системи.
4. Уявлення про рефлекс та рефлекторну дугу.
5. Довільні рухи та їх порушення.
6. Пірамідна система: кірково-ядерний та кірково-спинальний шляхи.
7. Симптоми центрального і периферичного парезів, патогенез симптомів.
8. Фізіологічні та патологічні рефлекси, методика дослідження.
9. Симптомокомплекси порушень руху при ураженні різних рівнів кортико-мускульного шляху.
10. Патологія нюхового та зорового аналізаторів.
11. Синдроми ураження окорухових нервів.
12. Трійчастий нерв.
13. Стовбур мозку.
14. Патологія IX-XII пар черепних нервів.
15. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми.
16. Лицьовий, присінково-завитковий нерви та симптоми їх ураження.
17. Сучасна класифікація черепно-мозкової травми.
18. Етіопатогенез та принципи діагностики з застосуванням сучасних допоміжних методів обстеження хворих, основні методи хірургічного і схеми консервативного лікування, можливі ранні та пізні ускладнення та необхідні методи боротьби з ними, принципи реабілітації хворих, що перенесли черепно-мозкову травму.
19. Поняття про дегенеративно дистрофічні захворювання (ДДЗ).
20. Етіологія та патогенез ДДЗ.
21. Анатомо-функціональна класифікація ДДЗ.
22. Основні методи діагностики. Медикаментозне та хірургічне лікування ДДЗ.
23. Класифікація пухлин спинного мозку.

24. Основні клінічні проявлення при онкологічному ураженні спинного мозку.
25. Діагностика пухлин спинного мозку. Основні види лікування.
26. Етіологія та епідеміологія хребтово-спинномозкової травми.
27. Класифікація ХСМ травми.
28. Клінічні прояви ХСМТ.
29. Діагностичні принципи. Сучасне лікування ХСМТ.
30. Ускладнення хребтово-спинномозкової травми.
31. Ішемічний інсульт головного мозку. Епідеміологія. Анатомо-фізіологічні особливості мозкового кровообігу.
32. Патолофізіологія ішемічного ураження головного мозку.
33. Класифікація гострих ішемічних інсультів.
34. Клініка ішемічного інсульту.
35. Діагностика інфаркту мозку.
36. Методи лікування інфаркту мозку.
37. Епідеміологія геморагічного інсульту.
38. Класифікація гострих порушень мозкового кровообігу за геморагічним типом.
39. Внутрішньо мозковий крововилив нетравматичного генезу. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Діагностика та лікування.
40. Субарахноїдальний крововилив нетравматичного генезу.
41. Артеріовенозні мальформації: етіологія, епідеміологія, патогенез, діагностика та лікування.
42. Каротидно-кавернозне співустя (етіологія, епідеміологія, патогенез, діагностика та лікування).
43. Епідеміологія та частота в популяції пухлин головного мозку.
44. Етіологія та основні патогенетичні принципи класифікацій пухлин головного мозку. Клінічні прояви в залежності від локалізації патологічного процесу. Сучасна діагностика та принципи лікування.
45. Поняття спастичності. Основні етіологічні чинники.
46. Синдроми ураження верхнього мотонейрону.
47. Шкали оцінки спастичності.
48. Клінічні прояви. Фактори, що підсилюють спастичність.
49. Медикаментозне та комплексне фізіотерапевтичне лікування спастичності.
50. Поняття неглекту, основні прояви та диференційна діагностика.
51. Клінічні прояви Push та Pull-синдромів.
52. Когнітивні функції.
53. Функції центральної нервової системи.
54. Психічні функції.
55. Етіологія когнітивних порушень.
56. Анатомо-функціональні ділянки головного мозку.
57. Види когнітивних порушень.
58. Тестування когнітивних порушень. Методи лікування.

59. Основні етіологічні чинники порушення рухових функцій. Патогенетична картина. Класифікація згідно пошкоджених анатомічних структур. Клінічні прояви. Методи обстеження. Методи лікування.
60. Особливості ведення пацієнтів з травматичною хворобою спинного мозку.
61. Етіологія ТХСМ. Періоди ТХСП. Проти покази до фізичної реабілітації. Клінічні прояви.
62. Менеджмент пролежнів.
63. Ортостатична гіпотензія. Вертикалізація хворого.
64. Принципи ерготерапії при ТХСП.
65. Хвороба Паркінсона. Етіологія захворювання. Анатомічні структури, що відповідають за рухи.
66. Клінічні прояви хвороби Паркінсона. Принципи медикаментозного лікування.
67. Фізична терапія при хворобі Паркінсона.
68. Розсіяний склероз. Етіологічні чинники. Стадії розсіяного склерозу.
69. Оцінка ступеню функціонального стану хворого з РС.
70. Клінічні прояви. Методи діагностики та медикаментозне лікування. Фізична терапія хворих з розсіяним склерозом.
71. Анатомія периферичної нервової системи.
72. Класифікація полінейропатій.
73. Класифікація та клінічні прояви мононейропатій.
74. Періоди уражень периферичних нервів.
75. Обстеження функцій кінцівок. Апаратна діагностика.
76. Принципи медикаментозного та реабілітаційного лікування уражень периферичних нервів.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Нейрохірургія. Цимбалюк В.І. – Нова книга\ Вінниця 2011р.
2. Скоромец А.А. Топическая диагностика заболеваний нервной системы. – М.: Медпресс. – 1998.
3. Сайт кафедри нервових хвороб ВНМУ (<http://www/vnmu.edu.ua/кафедра-нервових-хвороб>).
4. Ромоданов А.П. Мосийчук Н. М., Холопченко Э. И. Атлас топической диагностики нервной системы. Киев.: Вища школа. – 1979.
5. Сучасні принципи діагностики та лікування пацієнтів з гострим ішемічним інсультом та ТІА. Клінічні рекомендації засновані на доказах – Київ, 2018р. За ред.член.-кор. НАМН України М. Є. Поліщука.
6. Barnes MP, Johnson GR. Upper Motor Neurone Syndrome and Spasticity, 2008.
7. Brashear E, Elovic E. Spasticity: Diagnosis and Management, 2011.
8. Phys Med Rehabil Clin N Am. 2001;12:747

9. Braddom R.L. et al Physical Medicine and Rehabilitation. – Elsevier, 2011/
10. Гусев Е. И., Бойко А. Н., Столяров И. Д. Рассеянный склероз. Москва. – 2009г.
11. Скоромец А. А. Туннельные компрессионно-ишемические моно- и мультиневропатии. 4е издание «ГЭОТАР-Медиа» 2019г.
12. Топический диагноз в неврологии по Петеру Дуусу. Пер.с английского О.С. Лепина Практическая медицина. 2018г
13. Сайт <https://www.cochrane.org>
14. Мурашко Н. К. Когнітивні порушення при ішемічному інсульті / Н. К. Мурашко, В. О. Недолуга // Сімейна медицина. – 2014

Електронні ресурси:

1. <http://mozdocs.kiev.ua/>
2. <http://medstandart.net/browse/2707>
3. <http://www.uazakon.com/big/text1316/pg3.htm>
4. <http://neurology.com.ua/standarty-okazaniya-medicinskoj-pomoshhi-po-specia>
5. <https://www.medpublish.com.ua>